

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)**PSYCHOLOGIA KLINICZNA****rok akademicki 2022/2023****Kierunek:** Psychologia**Forma prowadzenia zajęć:** stacjonarne**Stopień:** jednolite magisterskie**Rok:** V**Semestr:** X (letni)

Nazwa	Diagnoza i rehabilitacja neuropsychologiczna
Nazwa w j. ang.	Neuropsychological diagnosis and rehabilitation

Koordinator	dr Agnieszka Fudali-Czyż	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	6	dr Agnieszka Fudali-Czyż mgr Elżbieta Szpakiewicz

Opis kursu (cele kształcenia)

Przedstawienie podstaw teoretycznych i problemów metodologicznych diagnozy neuropsychologicznej. Zapoznanie studentów z historią, podstawami teoretycznymi, założeniami i modelami rehabilitacji neuropsychologicznej. Przedstawienie mechanizmów i czynników rehabilitacji neuropsychologicznej. Omówienie sposobów oddziaływań w rehabilitacji neuropsychologicznej. Przedstawienie roli czynników neurologicznych, poznawczych, motywacyjnych i psychospołecznych w rehabilitacji neuropsychologicznej. Omówienie organizacji, przebiegu, specyfiki i skuteczności rehabilitacji neuropsychologicznej. Zapoznanie studentów z procedurami diagnozy i rehabilitacji neuropsychologicznej stosowanych w m.in. zaburzeniach orientacji, percepcji, uwagi, pamięci, uczenia się, prąksji, afazji, czytania i pisania, emocji, tożsamości i osobowości, funkcji wykonawczych i zespołów otępiennych.

Warunki wstępne

Wiedza	Pogłębiona wiedza z zakresu neuropsychologii.
Umiejętności	-
Kursy	-

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekty uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
		W01. Zna podstawowe podejścia diagnostyczne i typy diagnozy w neuropsychologii oraz związane z ich stosowaniem możliwości i ograniczenia.
	W02. Posiada wiedzę o roli metod ilościowych i jakościowych w diagnozie neuropsychologicznej.	SK_W06
	W03. Rozumie podstawy teoretyczne, założenia i modele, mechanizmy i czynniki rehabilitacji neuropsychologicznej.	SK_W02, SK_W04, SK_W06, SK_W08, SK_W09
	W04. Zna podstawy diagnozy i rehabilitacji neuropsychologicznej zaburzeń funkcji poznawczych.	SK_W02, SK_W04, SK_W06, SK_W08, SK_W09
	W05. Zna podstawy diagnozy i rehabilitacji neuropsychologicznej afazji, dysartrii, zaburzeń pragmatyki i prozodii oraz zaburzeń czytania i pisania.	SK_W02, SK_W04, SK_W06, SK_W08, SK_W09
	W06. Zna podstawy diagnozy i rehabilitacji neuropsychologicznej zaburzeń zachowania, osobowości i emocji.	SK_W02, SK_W04, SK_W06, SK_W08, SK_W09

Umiejętności	Efekty uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
		U01. Potrafi opisać i wyjaśnić zasady organizacji, przebiegu i skuteczności rehabilitacji neuropsychologicznej.
	U02. Umie dobrać i przeprowadzić procedury diagnostyczne stosowane do diagnozowania pacjentów z zaburzeniami neuropsychologicznymi.	SK_U04, SK_U05, SK_U06, SK_U07
	U03. Umie prowadzić usprawnianie funkcji umysłowych za pomocą technik rehabilitacji neuropsychologicznej	SK_U02, SK_U04

Kompetencje społeczne	Efekty uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
		K01. Uznaje potrzebę ustawicznego doskonalenia wiedzy i umiejętności w pracy neuropsychologa klinicznego.

	K02. Wykazuje gotowość współpracy z innymi specjalistami uczestniczącymi w opiece nad pacjentami neuropsychologicznymi.	SK_K02
	K03. Przejawia postawę akceptacji i zrozumienia dla zaburzeń neuropsychologicznych i sytuacji pacjentów z dysfunkcjami mózgu oraz ich rodzin i opiekunów.	SK_K04

Org ani zac ja	Forma zajęć	Wykład (W)	Ć w i c z e n i a w g r u p a c h	A	K	L	S	P	E
				Liczba godzin	30	30			
	60								

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się w trybie stacjonarnym.

Wykłady: przedstawianie treści dydaktycznych z elementami dyskusji grupowych (wykład konwersatoryjny), projekcja prezentacji multimedialnych, udostępnienie materiałów na kanale MS Teams.*

Ćwiczenia: dyskusja, praca w grupach, przedstawianie i analizowanie przypadków klinicznych (elementy studium przypadku), warsztaty: instruktaże, pokazy i ćwiczenia przeprowadzania wybranych technik neuropsychologicznych i procedur rehabilitacyjnych, projekty grupowe.

* Wykłady odbywają się z wykorzystaniem kompetencji nabytych podczas indywidualnego szkolenia pn: „Szkolenie z prowadzenia badań elektroencefalograficznych metodą potencjałów wywołanych skorelowanych z fiksacjami wzroku (eye fixation-related potentials, EFRP)” zrealizowanego w ramach projektu „Uczelnia najwyższej jakości – UP to the TOP, zad. 5 Szkolenia podnoszące kompetencje

dydaktyczne kadry dydaktycznej - Indywidualne kursy z zakresu nowoczesnych metod dydaktycznych w ramach Pilotażowego programu szkoleń indywidualnych (PPSI)

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E-learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Pracalaboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Pracapisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne: warsztaty
W01								X				X	
W02								X				X	
W03							X	X				X	
W04							X	X				X	
W05							X	X				X	
W06							X	X				X	
U01							X	X				X	
U02								X				X	X
U03							X	X				X	
K01								X					X
K02								X					X
K03							X	X					X

Kryteria oceny

Egzamin testowy jednokrotnego wyboru (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt).
Zaliczenie ćwiczeń: przygotowanie projektu grupowego dot. wybranych metod rehabilitacji neuropsychologicznej, dopuszczalne max 2 nieobecności.

Uwagi

Przedmiot specjalnościowy na specjalności *Psychologia kliniczna* na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

WYKŁADY (30 h):

1. Podstawy teoretyczne diagnozy neuropsychologicznej.
2. Problemy metodologiczne w diagnostyce psychologicznej.
3. Rozwój współczesnych poglądów na temat rehabilitacji neuropsychologicznej.
4. Zasady rehabilitacji neuropsychologicznej.
5. Podstawy teoretyczne rehabilitacji neuropsychologicznej cz. I.
6. Podstawy teoretyczne rehabilitacji neuropsychologicznej cz. II. Znaczenie wglądu w subiektywne doświadczenie pacjenta.
7. Oddziaływania psychoterapeutyczne na pacjentów i członków ich rodzin w przebiegu rehabilitacji neuropsychologicznej. Rola czynników psychospołecznych w diagnozie i rehabilitacji neuropsychologicznej.
8. Mikrogenetyczny model rehabilitacji neuropsychologicznej.
9. Neurobiologiczne mechanizmy i czynniki procesu rehabilitacji neuropsychologicznej.
10. Czynniki motywacyjne i osobowościowe w diagnozie i rehabilitacji neuropsychologicznej.
11. Organizacja i przebieg rehabilitacji neuropsychologicznej, współpraca w interdyscyplinarnych zespołach rehabilitacyjnych.
12. Specyfika rehabilitacji neuropsychologicznej w odmiennych rodzajach schorzeń neurologicznych i zaburzeń neuropsychologicznych.
13. Rehabilitacja wspomagana innowacyjnymi metodami (EFRP)
14. Reintegracja społeczna pacjentów uczestniczących w rehabilitacji neuropsychologicznej.
15. Jakość życia pacjentów uczestniczących w rehabilitacji neuropsychologicznej.

ĆWICZENIA (30 h):

1. Neuropsychologia kliniczna - terminologia, nauka, praktyka, wyzwania.
2. Specyfika diagnozy i rehabilitacji neuropsychologicznej dzieci. Zaburzenia i trudności wymagające interwencji neuropsychologa.
3. Narzędzia diagnozy neuropsychologicznej dzieci: *Neuropsychologiczna Diagnoza Dziecka*.
4. Narzędzia diagnozy neuropsychologicznej dzieci: *Sortowanie Kart dla Dzieci, Bateria diagnozy funkcji poznawczych PU1 i PU1 LITE, MFF - Test Porównywania Znanych Kształtów, BENTON - Test Pamięci Wzrokowej Bentona*.
5. Narzędzia diagnozy neuropsychologicznej dzieci: próby eksperymentalno-kliniczne.
6. Metody rehabilitacji neuropsychologicznej dzieci.
7. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w rehabilitacji neuropsychologicznej dzieci.
8. Specyfika diagnozy i rehabilitacji neuropsychologicznej osób dorosłych. Zaburzenia i trudności wymagające interwencji neuropsychologa.
9. Narzędzia diagnozy neuropsychologicznej osób dorosłych: *MINIMENTAL - krótka Skala Oceny Stanu Umysłowego (MMSE), RHLB-PL - Bateria Testów do Badania Funkcji Językowych i Komunikacyjnych Prawej Półkuli Mózgu, WCST - Test Sortowania Kart z Wisconsin*.
10. Narzędzia diagnozy neuropsychologicznej osób dorosłych: *CTT - Kolorowy Test Połączeń wersja dla dorosłych, DCS-II Niewerbalny Test Uczenia się i Pamięci, CVLT - Kalifornijski Test Uczenia się Językowego, KPD - Kwestionariusz do Pomiaru Depresji*.
11. Narzędzia diagnozy neuropsychologicznej osób dorosłych: próby eksperymentalno-kliniczne.
12. Metody rehabilitacji neuropsychologicznej osób dorosłych.
13. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w rehabilitacji neuropsychologicznej osób dorosłych.
14. Tworzenie opinii neuropsychologicznych i zaleceń terapeutycznych.
15. Perspektywy pracy i zatrudnienia w obszarze neuropsychologii.

1. Jodzio, K. (2011). *Diagnostyka neuropsychologiczna w praktyce klinicznej*. Warszawa: Difin (Rozdz. 1-6).
2. Pąchalska, M. (2014). *Neuropsychologia kliniczna: Urazy mózgu 2*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN (Rozdz. 8 Mikrogenetyczny model rehabilitacji neuropsychologicznej).
3. Prigatano, G. (2009). *Rehabilitacja neuropsychologiczna: podstawowe zasady i kierunki oddziaływań terapeutycznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN. [Lub lepiej wersja oryginalna w języku angielskim: *Principles of neuropsychological rehabilitation*] (Rozdz. 1-4, 9-13).
4. Seniów, J. (2019). *Terapia neuropsychologiczna dorosłych chorych z uszkodzeniem mózgu*. Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii (Rozdz. 1-3, 5, 6, 8).
5. Walsh, K. i Darby, D. (2014). *Neuropsychologia kliniczna*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. [Lub lepiej wersja oryginalna w języku angielskim: *Walsh's neuropsychology. A clinical approach*] (Rozdz. 1-3).

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Borkowska, A.R. (2000). *Diagnoza neuropsychologiczna: metodologia i metodyka*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
2. Borkowska, A.R. i Domańska, Ł. (2007). *Neuropsychologia kliniczna dziecka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Lezak, M.D., Howieson, D.B., Bigler, E.D. i Tranel, D. (2012). *Neuropsychological Assessment, 5th ed.* Oksford: Oxford University Press.
4. Łojek, E. (2008). *Wybrane zagadnienia rehabilitacji neuropsychologicznej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
5. Pąchalska, M. (1999). *Afazjologia*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Pąchalska, M., Kaczmarek, B.L.J., i Kropotov, J.D. (2014). *Neuropsychologia kliniczna: od teorii do praktyki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
7. Pąchalska, M. (2007). *Neuropsychologia kliniczna: urazy mózgu. Tom 1. Procesy emocjonalne i poznawcze*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
8. Pąchalska, M. (2007). *Neuropsychologia kliniczna: urazy mózgu. Tom 2. Procesy komunikacyjne i powrót do społeczeństwa*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
9. Pąchalska, M. (2008). *Rehabilitacja neuropsychologiczna: procesy poznawcze i emocjonalne*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
10. Szczudlik, A., Liberski, P., i Barcikowska, M. (red.) (2004). *Otępienie*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
11. Szepietowska, E. (2000). *Badanie neuropsychologiczne: procedura i ocena*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
12. Walsh, K. (2001). *Jak rozumieć uszkodzenia mózgu: podstawy diagnozy neuropsychologicznej*. Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii. [Lub lepiej wersja oryginalna w języku angielskim: *A primer of neuropsychological evaluation*].

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi:
 Wykład 30 h
 Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.) 30 h
 Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym 2 h
 Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi:
 Lektura w ramach przygotowania do zajęć 48 h
 Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu -
 Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie) -

Przygotowanie do egzaminu 40 h
Ogółem bilans czasu pracy 150 h
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika 6